

Wyniki opiniowania możliwości sfinansowania deficytu określonego w uchwale budżetowej przez jednostki samorządu terytorialnego na 2013 rok

Na podstawie art. 13 pkt 10 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych¹, w związku z art. 246 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych², składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Opolu opiniowały możliwość sfinansowania deficytu przedstawionego przez jednostki samorządu terytorialnego województwa opolskiego (jak również związki gmin) w uchwałach budżetowych na 2013 rok.

Deficyt budżetowy został zaplanowany w uchwałach budżetowych 49 jednostek samorządu terytorialnego. Składy orzekające, oceniając możliwość sfinansowania deficytu przez te jednostki, wydały 48 opinii pozytywnych i 1 opinię z uwagami.

Prowadząc działalność opiniodawczą, składy orzekające zwracały uwagę na zaplanowane wielkości dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów określone w uchwale budżetowej. Ujemna różnica pomiędzy dochodami a wydatkami budżetu jednostki samorządu terytorialnego stanowi deficyt budżetu.

Organ stanowiący, określając wysokość planowanego deficytu, ma obowiązek wskazać źródła jego pokrycia. Zgodnie z art. 217 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, deficyt budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być sfinansowany przychodami pochodzącymi z:

- kredytów,
- pożyczek,
- nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego z lat ubiegłych,
- wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych,
- sprzedaży papierów wartościowych wyemitowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego,
- prywatyzacji majątku jednostki samorządu terytorialnego.

Analiza uchwał budżetowych na 2013 rok, w których zaplanowano deficyt budżetowy prowadzi do wniosku, iż najczęściej wskazywanym źródłem jego pokrycia były kredyty (33 przypadki), następnie pożyczki (29 przypadków), wolne środki (15 przypadków), sprzedaż papierów wartościowych (5 przypadków) oraz nadwyżka budżetu z lat ubiegłych (9 przypadków). Jak wynika z powyższego, niejednokrotnie wskazywano więcej niż jedno źródło pokrycia deficytu budżetowego.

Wydając opinie, składy orzekające wskazywały, iż w związku z normą wynikającą z art. 121 ust. 2 oraz art. 85 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych³, w latach 2012-2013, do oceny możliwości spłaty zobowiązań mają zastosowanie zasady określone w art. 169 i art. 170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁴.

¹ Ustawa z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2012 r. poz. 1113)

² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. nr 157, poz. 1240 ze zm.)

³ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz.U. z 2009 r. nr 157, poz. 1241)

⁴ Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2005 r. nr 249, poz. 2104 ze zm.)

Zgodnie z art. 170 ust. 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego w trakcie roku budżetowego na koniec kwartału nie może przekraczać 60% planowanych w danym roku budżetowym dochodów tej jednostki. Na podstawie zapisów art. 170 ust. 1 cyt. ustawy, wysokość łącznej kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec roku budżetowego nie może przekraczać 60% wykonanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym. Zgodnie z art. 170 ust. 3 cyt. ustawy, ograniczeń o których mowa wyżej, nie stosuje się do emitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy o finansach publicznych.

Składy orzekające wydając przedmiotowe opinie, zwracały również uwagę na wysokość zobowiązań finansowych wynikających ze spłaty tytułów dłużnych przyjętych w uchwałach budżetowych, oceniając, czy spełniają wymóg prawny zawarty w art. 169 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych, ograniczający wielkość spłaty w danym roku budżetowym rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi w danym roku odsetkami od tych kredytów i pożyczek do wysokości 15% planowanych na dany rok budżetowy dochodów jednostki.

Wydając opinię z uwagami o możliwości sfinansowania deficytu, skład orzekający wskazał, że w 2014 roku, jak wynika z WPF sporządzonej na lata 2013-2019, gmina nie spełnia relacji, o której mowa w art. 243 oraz art. 244 cyt. ustawy o finansach publicznych. W załączonych objaśnieniach do uchwały wskazano, że niespełnienie relacji z art. 243 po uwzględnieniu art. 244 ustawy o finansach publicznych w 2014 roku jest wynikiem planowanych w 2012 r. większych wydatków bieżących nad dochodami bieżącymi, jak również jest spowodowana wielkością spłaty planowanych do zaciągnięcia w 2013 r. pożyczek i kredytów na realizację zadań dofinansowanych ze środków unijnych. Tym samym skład orzekający wskazał, iż wpływ na niespełnienie relacji z art. 243 oraz art. 244 w roku 2014 będzie miała spłata planowanych do zaciągnięcia w roku budżetowym 2013 r. pożyczek i kredytów.

Zgodnie z art. 246 ust. 2 w zw. z ust. 3 ustawy o finansach publicznych, opinia w sprawie możliwości sfinansowania deficytu podlega opublikowaniu na zasadach określonych w ustawie o dostępie do informacji publicznej⁵.

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, od opinii składów orzekających służy odwołanie do Kolegium Izby. Od wydanych opinii w sprawie możliwości sfinansowania deficytu nie wniesiono odwołań.

Opracowała
Kinga Chodorowska

Zatwierdziła
Magdalena Przybylska

⁵ Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. nr 112, poz. 1198 ze zm.)